

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08 508 10 063

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2018-02-01

Hantering av medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till hantering av medborgarförslag.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Carolina Bjurling
avdelningschef

Sammanfattning

1998 beslutade Östermalms stadsdelsnämnd att införa möjligheten för invånare och föreningar på Östermalm att lämna in medborgarförslag till stadsdelsnämnden. Sedan dess har två revideringar gjorts av rutinerna för hanteringen av medborgarförslag, varav den senaste gjordes år 2008. I verksamhetsplanen för 2018 fick förvaltningen i uppdrag att på nytt revidera rutinerna för hanteringen av medborgarförslag. Förvaltningen anser att förslaget till ny arbetsordning och hantering innebär en tydligare och mer transparent process och föreslår därför att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till hantering av medborgarförslag.

Bakgrund

1998 beslutade Östermalms stadsdelsnämnd att införa möjligheten för invånare och föreningar på Östermalm att lämna in medborgarförslag till stadsdelsnämnden. Ett medborgarförslag är ett förslag om att förändra eller utveckla något inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Både enskilda personer och föreningar inom stadsdelsområdet har möjlighet att lämna medborgarförslag till stadsdelsnämnden. Det är upp till varje stadsdelsnämnd att besluta om formerna för den egna hanteringen av medborgarförslag.

Sedan möjligheten infördes har två revideringar gjorts av rutinerna för hanteringen av medborgarförslag, varav den senaste gjordes år 2008 (dnr 2008-826-004). I verksamhetsplanen för 2018 fick förvaltningen i uppdrag att på nytt revidera rutinerna för hanteringen av medborgarförslag.

Sedan den senaste revideringen har nämnden lagt allt större fokus på det lokala demokrati- och utvecklingsarbetet, bland annat för att öka invånarnas inflytande och delaktighet. I kommunfullmäktiges budget för 2018 uppmanas stadsdelsnämnderna att utveckla och utöka former för demokratiskt deltagande, såsom exempelvis medborgarförslag. Därtill visar Stockholms stads medborgarundersökning som genomfördes under 2017 att endast 39 procent av respondenterna på Östermalm känner till möjligheten att lämna medborgarförslag. Som ett led i detta har nämnden i verksamhetsplanen för 2018 beslutat att revidera rutinerna för hanteringen av medborgarförslag samt att därefter marknadsföra möjligheten att lämna medborgarförslag.

Ärendet

Arbetsordning för hantering av medborgarförslag

Förvaltningen föreslår att en ny arbetsordning börjar gälla för att tydliggöra hanteringen av medborgarförslag. Inkomna medborgarförslag ska enligt den nya arbetsordningen sättas upp på en balanslista vilken ska anmälas som en egen punkt på föredragningslistan vid nämndens sammanträden. Om medborgarförslaget ligger inom nämndens ansvarsområde ska nämnden fatta beslut om hur det ska hanteras och förvaltningen kommer då att föreslå nämnden ett hanteringsalternativ för medborgarförslaget. Den nya arbetsordningen gör att alla de förslag som ligger inom nämndens ansvarsområde går till nämnden innan de hanteras på annat sätt. Syftet är att öka transparens och tydlighet såväl för nämnden som för förslagsställaren.

Förslag om sådant som ligger utanför nämndens ansvarsområde skickar förvaltningen vidare till rätt nämnd direkt. Dessa förslag redovisas på balanslistan under en egen rubrik, där framgår även vilken nämnd de har skickats till.

Alternativ för hantering av medborgarförslag

Förvaltningen har följande förslag till hantering av olika typer av medborgarförslag:

- Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för beredning.
- Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för besvarande.
- Medborgarförslaget skickas till annan nämnd.

Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för beredning

Medborgarförslag som handlar om att förändra eller utveckla något inom stadsdelsnämndens ansvarsområde ska beredas av förvaltningen. Efter beredningen överlämnar förvaltningen ärendet i form av ett tjänsteutlåtande till nämnden för beslut.

Förslagsställaren bjuds in till nämndens sammanträde för att under den öppna frågestunden få möjlighet att samtala med nämndens ledamöter och berätta om sitt förslag.

Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för besvarande

Förslag som ska överlämnas till förvaltningen för besvarande är sådana där nämnden bedömer att förslaget är av rutinmässig karaktär och redan ingår i den ordinarie verksamheten, eller om nämnden redan tagit beslut tidigare kring samma förslag alternativt om förslaget är att betrakta som en synpunkt eller ett klagomål. Även förslag som besvaras av förvaltningen återfinns på balanslistan.

Medborgarförslaget skickas till annan nämnd

Förslag vars innehåll ligger utanför Östermalms stadsdelsnämnds ansvarsområde skickar förvaltningen vidare till ansvarig nämnd. Förslagsställaren informeras om hur förslaget hanterats. Förslag som skickats vidare till annan nämnd redovisas under egen rubrik på balanslistan för medborgarförslag vid nämndens sammanträde, tillsammans med en beskrivning om var förslaget har skickats.

Jämställdhetsanalys

Bedömning av relevans

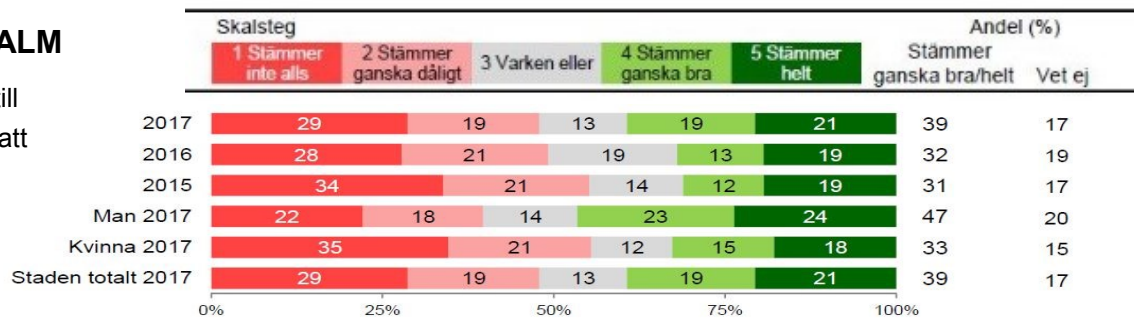
Eftersom ärendet berör kvinnor och män samt flickor och pojkar är jämställdhetsperspektivet relevant och därför ska en analys göras.

Beskrivning av nuläge

I Stockholms stads medborgarundersökning som genomfördes 2017 fick respondenterna som var boende inom Östermalms stadsdelsområde bedöma i vilken grad de tyckte att påståendet ”Jag känner till möjligheten att lämna medborgarförslag” stämde. Resultatet ger en indikation på hur god kännedom invånare inom Östermalms stadsdelsområde har om medborgarförslag.¹

ÖSTERMALM

Jag känner till
möjligheten att
lämna

Resultatet visar att 39 procent av respondenterna inom Östermalms stadsdelsområde har svarat att påståendet stämmer ganska bra eller mycket bra. Resultatet visar dock skillnader i hur män och kvinnor på Östermalm har svarat på påståendet; 47 procent av männen uppger att påståendet stämmer ganska bra eller mycket bra och 33 procent av kvinnorna uppger detsamma. Eftersom frågan enbart ställts till boende inom Östermalms stadsdelsområde finns inget annat jämförbart resultat för staden som helhet.²

Av de sex medborgarförslag som inkommit, beretts och tagits upp till beslut i stadsdelsnämnden under 2017 var fem förslagsställare män och två kvinnor (ett av förslagen hade två förslagsställare). Av de 26 förslag som skickats vidare till annan nämnd eller hanterats som synpunkter är 21 förslag från män och fem från kvinnor, vilket innebär fördelningen 81 procent män och 19 procent kvinnor.

Konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar

Utifrån den statistik och information som finns att tillgå genom medborgarundersökningen uppger fler män än kvinnor på Östermalm att de känner till möjligheten att lämna medborgarförslag. Underlaget är så pass litet att det inte går att dra några säkra slutsatser om hur kännedomen om medborgarförslag bland kvinnor och män i stadsdelsområdet som helhet ser ut, däremot kan resultaten ses som en indikation.

¹ Medborgarundersökningen riktade sig till ett slumpmässigt urval av 570 boende i Östermalms stadsdelsområde i åldersgruppen 18-79 år. Svarsfrekvensen på Östermalm var 50 procent vilket innebär 285 respondenter.

² Det resultat som presenterats längst ner i tabellen för ”Staden totalt 2017” är det enda resultatet som finns för staden – det vill säga resultatet för Östermalm.

Medborgarförslag är ett sätt att ställa förslag direkt till politikerna i stadsdelsnämnden och på så sätt ha möjlighet att påverka sin närmiljö och verksamheterna inom densamma. Lägre kännedom om möjligheten att lämna medborgarförslag hos kvinnor än hos män kan medföra att färre idéer och förslag som kvinnor har når politikerna i stadsdelsnämnden. Sett till de förslag som lämnades in till Östermalms stadsdelsnämnd under 2017 är också majoriteten av förslagen inlämnade av män. Att fler män än kvinnor på Östermalm lämnar in medborgarförslag kan ha flera förklaringar, lägre kännedom om möjligheten hos kvinnor kan vara en. Beslutet om reviderad hantering av medborgarförslag innebär dock sannolikt inte några särskilda konsekvenser varken för kvinnor, män, flickor eller pojkar.

Åtgärder för att korrigera osakliga skillnader

För att fler kvinnor inom Östermalms stadsdelsområde ska känna till möjligheten att lämna in medborgarförslag behöver metoderna för hur information sprids ses över i samband med att medborgarförslag ska marknadsföras. Detta för att bristande kännedom om möjligheten att lämna medborgarförslag inte ska vara ett skäl till att kvinnors förslag och idéer i lägre grad når stadsdelsnämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid kvalitetsavdelningen i samråd med övriga avdelningar. Stadsdelsnämndens pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor och ungdomsråd har getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Medborgarförslag är en möjlighet för nämnden att ta del av invånarnas initiativ, idéer och förslag, och något som kan leda till att nämndens verksamheter utvecklas. Detta ser förvaltningen mycket positivt på.

Den största förändringen som föreslås i och med den nya arbetsordningen är att nämnden framöver fattar beslut om hanteringen av de medborgarförslag som ligger inom nämndens ansvarsområde. Detta har tidigare gjorts av förvaltningen. Förvaltningen anser att den nya arbetsordningen gör hanteringsprocessen tydligare och mer transparent och har även tagit del av positiva erfarenheter från andra stadsdelsförvaltningar som arbetar på liknande sätt. En annan förändring är att den tidigare

så kallade 5-regeln föreslås tas bort. På så sätt begränsas inte möjligheten för invånare att ställa medborgarförslag till nämnden.

Förvaltningen ska behandla medborgarförslag med hög prioritet. I möjligaste mån ska förslag som bereds av förvaltningen åter tas upp till nämnden inom tre månader från det att nämnden fattat beslut om dess hantering.

Nämnden har under 2018 ett mål om att öka andelen invånare som känner till möjligheten att lämna in medborgarförslag. Under året kommer förvaltningen därför att arbeta för att nå ut med och sprida information om medborgarförslag till fler. Eftersom medborgarundersökningen för 2017 indikerar att andelen kvinnor inom Östermalms stadsdelsområde som känner till möjligheten att lämna in medborgarförslag är mindre än andelen män kommer förvaltningen att se över metoderna för informationsspridning med syftet att särskilt öka kännedomen hos kvinnor. Detta för att bristande kännedom om möjligheten att lämna medborgarförslag inte ska vara ett skäl till att kvinnors förslag och idéer i lägre grad når stadsdelsnämnden.

Förvaltningen anser att den nya arbetsordningen och hanteringen innebär en tydligare och mer transparent process och föreslår därför att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till hantering av medborgarförslag.